

Cel i opis badania

Problem naukowy podjęty w projekcie dotyczy oddziaływania czwartej rewolucji przemysłowej, którą autor utożsamia z Przemysłem 4.0 na atrakcyjność krajów goszczących dla zagranicznych inwestycji bezpośrednich (ZIB). W projekcie dąży się do rozpoznania, jak technologie i rozwiązania Przemysłu 4.0 mogą zmieniać determinanty atrakcyjności kraju goszczącego dla inwestorów zagranicznych. Skoncentrowanie badań z jednej strony na dokonującej się za przyczyną rozwiązań Przemysłu 4.0 transformacji cyfrowej, z drugiej strony na czynnikach atrakcyjności lokalizacji ZIB pozwoli zidentyfikować, jak owa transformacja oddziałuje na tę atrakcyjność i jak modyfikuje determinanty tejże atrakcyjności.

Metodyka badania

W projekcie zostanie wykorzystana zróżnicowana metodyka badawcza. Mając na uwadze ustalenia z pogłębionych, krytycznych studiów literaturowych skupionych na teoriach ZIB, teoriach lokalizacji i koncepcji Przemysłu 4.0, których część już została zrealizowana w celu przygotowania projektu i które będą kontynuowane, zostaną podjęte badania empiryczne przy użyciu metod jakościowych i ilościowych. Pogłębiony i krytyczny przegląd literatury pozwoli na zidentyfikowanie tradycyjnych czynników atrakcyjności kraju dla inwestorów zagranicznych i rozpoznanie, jak owe czynniki są modyfikowane przez dokonującą się czwartą rewolucję przemysłową oraz, jakie wyłaniają się nowe determinanty tytułowej atrakcyjności. Studium literaturowym będzie towarzyszyła analiza danych statystycznych prezentujących napływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich do Polski i do Maroka w okresie 2008-2022. Wybór Polski i Maroka jako kontekstu dla prowadzonych pierwotnych badań empirycznych nie był przypadkowy. Polska doświadczyła istotnych zmian gospodarczych, jest często określana mianem zależnej gospodarki rynkowej (*dependent market economy*) z uwagi na silne uzależnienie od napływu ZIB. Maroko to jedna z gospodarek wschodzących, która wciąż dąży do przyciągnięcia większych inwestycji zagranicznych. Obok badań opartych na danych wtórnych zostaną przeprowadzone badania pierwotne. Najpierw o charakterze jakościowym z wykorzystaniem metody studiów przypadku, polegające na pogłębionych, częściowo ustrukturyzowanych wywiadach bezpośrednich z przedstawicielami filii zagranicznych ulokowanych w Polsce i w Maroku oraz reprezentantami instytucji odpowiedzialnych za politykę digitalizacji i zagranicznych inwestycji bezpośrednich w Polsce i w Maroku. Liczba wywiadów będzie określana zgodnie z zasadą nasycenia, co oznacza, że zbieranie danych będzie kontynuowane do momentu, aż nie pojawią się nowe wątki. Wyniki pogłębionych studiów literaturowych i badań jakościowych posłużą do sformułowania hipotez badawczych, które będą podlegały weryfikacji w toku badań ilościowych. Badania ilościowe będą polegały na przeprowadzeniu wspomaganych komputerowo wywiadów telefonicznych (CATIs) z menedżerami 400 filii zagranicznych utworzonych w Polsce. Zebrane dane będą analizowane za pomocą technik statystycznych, a kluczowym narzędziem analitycznym będzie modelowanie równań strukturalnych (SEM).

Powody wyboru tematu badawczego

Projekt pomoże zrozumieć, w jaki sposób czwarta rewolucja przemysłowa modyfikuje krajobraz zagranicznych inwestycji bezpośrednich. Rozpoznanie, jak rozwiązania i technologie Przemysłu 4.0 mogą zmieniać atrakcyjność kraju goszczącego dla inwestorów zagranicznych stanowi przyczynek do wypracowania polityki przyciągania ZIB w nowej rzeczywistości oraz ewentualnych modyfikacji w strategii lokowania ZIB przez przedsiębiorstwa. Podjęcie prezentowanych badań jest motywowane także dążeniem do wypełnienia luki badawczej w obszarze związków, jakie zachodzą między dokonującą się czwartą rewolucją przemysłową i aktywnością internacjonalizacyjną przedsiębiorstw, w szczególności w formie ZIB. Ponadto, projekt badawczy wpisuje się w ramy SMART zaproponowane przez Światowe Forum Gospodarcze, skupiając się na czynnikach definiujących atrakcyjne ekosystemy w erze cyfrowej. Poprzez badanie powiązań między rozwiązaniami Przemysłu 4.0 i atrakcyjnością kraju goszczącego dla ZIB, projekt ma na celu dostarczenie wskazówek dla decydentów i przyczynienie się do rozwoju atrakcyjności badanych krajów.

Oczekiwane wyniki

Projekt badawczy przewiduje kilka istotnych rezultatów. Po pierwsze, otrzymane wyniki będą przyczynkiem do rozwoju teorii biznesu międzynarodowego, w szczególności teorii zagranicznych inwestycji bezpośrednich i teorii lokalizacji poprzez identyfikację modyfikacji czynników wpływających na atrakcyjność kraju goszczącego. Po drugie, wyniki dostarczą cennych informacji dla zagranicznych inwestorów, krajów goszczących i decydentów politycznych. Diagnoza oparta na dowodach może pomóc kształtować polityki dotyczące inwestycji zagranicznych i tworzyć środowisko sprzyjające inwestycjom. Ponadto, projekt ma na celu pogłębione zrozumienie wyzwań i możliwości związanych z atrakcyjnością kraju goszczącego w kontekście Przemysłu 4.0. Poprzez pogłębione studia przypadków w Polsce i w Maroku i szeroko zakrojone badania ilościowe na reprezentatywnej próbie filii zagranicznych w Polsce projekt będzie także źródłem wskazówek dla podmiotów dokonujących zagranicznych inwestycji bezpośrednich w erze Przemysłu 4.0.